

**NATURAM SEQUAMUR!
FOLLOW NATURE!
SLEDI NARAVI!**

Anton Komat

samozaposlen v kulturi, pisatelj in scenarist
Cesta talcev 14, 1230 Domžale
GSM 041-641-483
anton.komat @ gmail.com

ABSTRACT: At the beginning of 2003 the results of the HGP (Humane Genome Project) were presented and they of a different view of the world emerged. New paradigm considerably changes the position of the man in the nature because it reaffirms the thesis that we are the nature's symbiotic beings; we therefore have to harmonize ourselves with the nature and not brutally change the environment, the nature and human society according to our selfish anthropocentric ideas. The safer future of the man must be formed on the new culture of coexistence and symbiosis and not on the new technologies, so the cultural switch into the new civilisation is promoted shocked the professional as well as the global general public considerably. The top-level scientists who led this project confessed that only less than one per cent of human hereditary genetic code contains what was metaphorically called a gene. Explained in another way, the intronic DNA probably contains a billion years old collection of instructions for survival in the changing conditions of the planetary environment. The scientists recently rediscovered the importance of the environment. The new science was born – epigenetic. With these sensational disclosures the predominant paradigms of neodarwinism and genetic determinism fell to ruins and a possibility. The new paradigm is therefore based on the cultural and spiritual evolution of the modern human being. It's the only way to avoid the breakdown of our society and the collapse of civilisation.

Key words: evolution, neodarwinism, genetic determinism, epigenetics, new paradigm

POVZETEK: V začetku leta 2003 so bili objavljeni rezultati projekta HGP (Humane Genome Project), ki so močno pretresli tako globalno strokovno kot laično javnost. Vrhunski raziskovalci, ki so vodili ta projekt, so soglašali, da le slab odstotek genetičnega zapisa vsebuje tisto, kar so imenovali z metaforo gen. Povedano drugače, intronska DNK vsebuje genetski spomin na milijarde let evolucije življenja kot navodila za preživetje v spreminjajočem se okolju planeta. Pred kratkim pa so raziskovalci ponovno odkrili pomen okolja. Rodila se je nova znanost – epigenetika. S temi odkritji sta se zrušili prevladujoči paradigmi neo-darvinizma in genskega determinizma in pojavila se je možnost drugačnega pogleda na svet. Nova paradigma bistveno menja pozicijo človeka v naravi, ker re-afirmira tezo, da smo simbiotska bitja narave. Zato se moramo z okoljem harmonizirati, ne pa da naravo in človeško družbo brutalno spreminjamo po svojih sebičnih antropocentričnih zamislih. Varnejša prihodnost človeštva mora promovirati novo kulturo sobivanja (ne pa nove tehnologije), zato je nujen kulturni preobrat v novo civilizacijo. Nova paradigma temelji na kulturni in duhovni evoluciji modernega človeka. To je edina pot, da se izognemo zlonaravnemu zlomu družbe in kolapsu civilizacije.

Ključne besede: evolucija, neodarvinizem, genski determinizem, epigenetika, nova paradigma

NATURAM SEQUAMUR!

Predstavljajte si, da sedite v sodobnem potniškem letalu na poletu v obljubljeni deželo. Oblečeni ste po zadnji modi, izborni postrženi, na voljo vam je računalnik in najmodernejša avdiovizualna tehnika. Naenkrat vas zajame silna želja, da bi pokukali v pilotsko kabino. Svojo nenavadno željo izrazite stevardesi in ker ne izgledate terorist, vam to dovoli. Ko odpre vrata pilotske kabine vidite, da je sedež pilota prazen. Presenečeni vprašate stevardesa, kje je pilot. Mirno vam odgovori: »To letalo nima pilota, saj ga vodi nevidna roka trga.« Potem opazite, da je tudi sedež kopilota prazen in začudeni rečete: »Ali tudi kopilot ni potreben?« »Imate prav.« se nasmehne stevardesa, »Kopilot ni potreben, ker njegovo vlogo opravlja nevidna roka naravnega izbora.« Čudni odgovori vas zmedejo, da izjecljate: »Ja, kako bomo pa pristali brez pilotov?« »Ne vem,« odgovori stevardesa, »saj niti ni zgrajeno letališče, na katerem naj bi pristali.« Sedaj ste zgroženi: »Ampak, zaloge goriva v letalu so omejene.« Tedaj vas stevardesa potisne iz pilotske kabine, zapre vrata in reče: »Preveč razmišljate in to ni dobro, pozabite vse skupaj in se raje zabavajte. Naročite dvojni viski in glejte resničnostni šov, ki ga predvajamo vsem potnikom.«

NEVIDNA ROKA TRGA

Enega najboljših opisov sodobne civilizacije najdete v sijajni knjigi »Šola narobe sveta«, ki jo je napisal Eduardo Galeano. V njej berete: »Zastrupljena je zemlja, ki nas bo pokopala ali izgnala. Ni več zraka, le še zadušnost. Ni več dežja, temveč kisli dež. Ni več parkov, samo parkingi. Ni več družb, le še delniške družbe. Podjetja namesto narodov. Potrošniki namesto državljanov. Konglomerati namesto mest. Ni več ljudi, samo javnost. Ni več resničnosti, le še navidezna resničnost. Ni vizije, razen televizije. Ta civilizacija svetu vsiljuje način življenja, ki človeška bitja kot fotokopije razmnožuje v vzorne potrošnike. Vzorni potrošnik pred malim zaslonom presedi štiri ure na dan in golta plastično hrano, oz. odpadke, ki se prodajajo kot hrana. Potrošniška blaznost v vrtoglavem ritmu ustvarja vsiljene potrebe po nenehnih nakupih. Stvari se v hipu postarajo in nadomestijo jih druge stvari še bolj kratkega trajanja.« Toda planetarni ekosistem ne zmore več oskrbovati nakupovalnih centrov in vzdrževati potrošniškega delirija. Ubogi ljudje ne vedo, da z denarjem lahko kupijo двореc, ne morejo pa kupiti toplote doma; lahko kupijo zlato uro, ne pa časa; lahko kupijo posteljo iz ebenovine, ne pa mirnega spanca; lahko kupijo vsako knjigo, ne pa modrosti; lahko kupijo vsa zdravila, ne pa zdravja; lahko si kupijo katerikoli položaj, ne pa spoštovanja; lahko kupijo plastično kirurgijo, ne pa radosti bivanja; tudi seks lahko kupijo, nikoli pa si ne morejo kupiti ljubezni. Za sistem, ki mora prodajati vedno več, je nujno, da vedno manj plačuje delovno silo, ki vse bolj tone v revščini in pomanjkanju. Kdor ni ujetnik pomanjkanja, je ujetnik strahu. Nekateri ne spijo zaradi pohlepa po stvarih, ki jih nimajo; drugi pa so nespečni zaradi strahu, da ne bi izgubili stvari, ki jih imajo. Zato sočloveka prepoznamo kot grožnjo, ne kot srečanje. Nad vso to prilehnostjo pa finančna svojat ugrablja države, ki jih skorumpirani politiki razprodajajo po stečajnih cenah. Najuspešnejše so tiste industrijske panoge, ki najbolj zastrupljajo planet, in največje dobičke imajo tista podjetja, ki z najnižjimi stroški uničijo največ narave. Skratka, najboljši izraz za organiziran kriminal je globalna ekonomija. V njej vlada histerija finančnega špekuliranja. Ko so psihiatri izdelovali psihološki profil osebja na Wall Street, so ugotovili, da tam paradira vsaj četrtnina psihopatov, zrelih za zdravljenje. Toda Wall Street je center globalnega Casino Royal, in žrtev odločitev, ki jih tam sprejemajo, je ves svet. V svetu, norišnici brez zidov, norci vladajo, pametni pa norijo! Virtualna ekonomija premešča kapital, določa cene surovin, zemlje, vode in hrane, uničuje države, privatizira javna dobra in ustvarja množico revnih in lačnih. Njen jezik so sprenevedanja: kapitalizem je tržno gospodarstvo, imperializem je globalizacija, kraja denarja so naložbe, bilančne poneverbe so kreativne bilance, korupciji pravijo lobiranje, prodaji podjetij pod ceno se reče iskanje strateškega partnerja, prodaji vnaprej dogovorjenemu kupcu za mastne provizije pravijo dokapitalizacija, totalitarizem oblasti je pragmatičnost, zaton demokracije je politični realizem, revščina je neprilagojenost v boju za obstanek, suženjstvo delavcev je fleksibilnost človeškega kapitala, ob bombardiranju ubiti nedolžni civilisti so kolateralna škoda, upornikom proti zločinom korporacij pravijo teroristi, mučenje ljudi je psihološki pritisk, diktatura bankirjev je tehnična vlada, kraja skupnih dobrin, npr. vode, je liberalizacija trga, družbeni problemi postajajo policijski problemi. V globalnem Casino Royal radi postopajo tudi politiki. Nekateri politiki tako ljubijo domovino, da bi jo najraje prenesli na svoj tajni bančni račun na Kajmanskih ali Deviških otokih. S plenilskim značajem kajmanov bi radi ostali nedolžne device. Vestalke v templju napuha in grabežljivosti. Toda ne krade se samo denar, ampak tudi volitve. Sicer pa, če bi volitve lahko karkoli spremenile, bi bile itak prepovedane. Revni so obsojeni, da postanejo stari in grdi. Bogati si lahko kupijo lase, nosove, ustnice, prsi, trebuhe in riti po meri. Po nekaj operacijah sicer oni postanejo podobni zombijem, one pa dobe obraze mumij XVI dinastije, toda najhuje je, da imajo oboji težave pri mimiki. Če pomežiknejo, jim trznejo ustnice; če se preširoko nasmehnejo, se jim skrivijo ušesa. Vsaj malce zabave za revne.

Ker je duh človeštva ostarel, smo postali barbari, ki nismo na čelu velikega vzpona, temveč na čelu velikega padca. Brezdušni smo, brez domišljije, brez velikih del umetnosti, brezbrizni, brezobzirni in brutalni, držoč se zgolj materialnih uspehov, stojimo med nekdanjo kulturo in ničemer. Smo novi nomadi brez korenin, brezdomni prebivalci velemest, ljudje dejstev brez tradicij in zgodovinskega spomina, sebično inteligentni, vendar brezupno izgubljeni v množici. Nimamo nikakršnega razumevanja za vse, kar se je še ohranilo s prenašanjem iz roda v rod. Človek se je iz ptičje spustil na žabjo perspektivo. To so naši predniki že doživeli, po padcu rimskega imperija, ko je svet za več stoletij potonil v čas brez zgodovine, v »Dobo teme«. Preteklost ni pozabila na nas!

Krizno dogajanje človeške civilizacije je kompleksno in v svoji dinamiki in posledicah kaže značaj kaotičnega dogajanja. V jedru globalnih kriz je temeljno nasprotje med ekonomijo in ekologijo. Če je ekologija veda o našem domu, ekonomija pa veda o gospodarjenju v tem domu, potem je noro, da ti vedi danes predstavljata popolna paradigmatična antagonizma. Homo oeconomicus se le prezirljivo nasmehne, češ: »Zakaj neki naj varujem naravo? Mene zanima samo denar. Briga me, če me bodo potomci preklinjali. To bo njihov problem, mene takrat ne bo na tem svetu.«

Ker je celotna politika kolabirala v ekonomsko politiko, je vse naprodaj, prek vseh vrednostnih prioritet kotirata le moč in denar. »Imeti« pomeni vse, »biti« pa je zasebna stvar posameznika. Pritisk dominantne družbene zavesti je strahoten in temelji na fantazmi sebičnega hedonizma. Ta sebičnost pa ni več zmožna medčloveških odnosov. Brez hierarhije vrednot družba ne more dolgo obstajati, poruši se namreč simbolni red, z njim pa umre kultura. Padli smo v stanje, v katerem prevladujoči simbolni red ni več zmožen razložiti, kaj se dogaja. Sodobni človek je postavljen

pred kaotični vrtnec dejstev, obenem pa nima več pojmovnih orodij, s katerimi bi ga zapopadel. Nemočen in prestrašen strmi v brezno, ki se odpira pred njim. Družba je razpadla v prah posameznikov in se atomizirala v socialno izolirane individuume. Zaradi tega socialna entropija geometrično narašča. Imunski sistemi družbe (pravni sistem in podsistemi od policije in tožilstva) ne delujejo več. Vsi nekaj čakajo, medtem pa živijo od danes do jutri. V tem ne-dogajanju se vse bolj krepi zlo. Ljudje v razvitem svetu danes nimajo več tega, kar so imeli predniki nekoč v izobilju in zastoj. Vodni viri postajajo blago na trgu, obdavčujejo se bivališča ljudi, ljudje nimajo več dostopa do plodne zemlje in semen, iz ljudi se dela bolnike, ki se morajo pod prisilo zdraviti, v vsakomur vidijo potencialnega terorista in budno oko Velikega brata spremlja vsak naš korak. Miselna lenoba na globalnem sejmu ničevosti tako prehaja v kolektivno norost. Paranoična politika vodi shizofreni svet.

Zavračanje tehtnega premisleka o ciljih človeške civilizacije nas vodi naravnost k tragediji Mellvilovega kapitana Ahaba, čigar sredstva so bila veskozi racionalna, njegov namen pa blazen. Namen ekonomije neomejene rasti je blazen v tem, da skuša zadovoljiti neskončne potrebe s pomočjo omejene količine naravnih virov. Smiselnost ekonomije rasti je enaka smiselnosti Ahabove obsedenosti v zasledovanju Moby Dicka, belega kita, z edinim ciljem, da ga ubije. In tudi vsa racionalna sredstva, ki so uporabljena v tej nori igri, ne opravičijo norosti cilja te tvegane igre. Orjaški beli kit, Moby Dick, je ena izmed najmogočnejših literarnih upodobitev naravnih sil, kar jih je kdaj spisal človek. Konec zgodbe prinaša jasno sporočilo: kit Moby Dick ubije kapitana Ahaba, narava je vedno močnejša kot človek. Če pristanemo na Ahabovo noro zamisel, lahko usoda kapitana Ahaba doleti vse nas.

Toda kako izstopiti iz ladje norcev kapitana Ahaba in stesati varno Noetovo barko? Kako najti izhod iz narave, ne da bi jo pri tem morali žrtvovati in kako vstopiti v zgodovino, ne da bi pri tem postali njene žrtve? Rešitev predstavlja prenos ekosistemskih evolucijskih rešitev v človeško družbo (biozofija – to je tema moje knjige Simbiotski človek). Ekonomija mora postati stroka znotraj ekologije. Narava premore vse rešitve za našo zavoženo civilizacijo, postati moramo le ekološko pismeni in živeti življenje planeta Zemlja.

NAVIDNA ROKA NARAVNEGA IZBORA

V 20. stoletju smo bili priče trem velikim revolucijam v znanosti. Relativnost se je znebila newtonske iluzije absolutnega prostora in časa, kvantna teorija je zbrisala zamisli o objektivnem opazovalcu in natančnem merjenju, teorija kaosa (kot varianta teorije sistemov) pa je odplaknila fantazije o predvidljivosti naravnih dogodkov. Od vseh treh revolucij se le kaos tiče sveta, ki ga vidimo in živimo. Toda kaos odpira probleme in postavlja vprašanja, ki jim uveljavljeni znanstveni pristopi niso kos. Kjer se začne kaos, se konča klasična znanost. Kaos pomeni konec redukcionalizma v znanosti. Toda redukcionalizem v znanosti še vedno prevladuje. Sodobna medicina še vedno obravnava človeško telo kot fizični stroj v skladu z Newtonovimi principi in Descartesovim ločevanjem duha od telesa. Lažje je zdraviti mehanično telo - kot mehanik avto - kot pa se ukvarjati z njegovim nadležnim duhom. Medicina zavrača vse izjeme, ki ne potrjujejo njene dogme. Toda teorija ne sme imeti nobenih izjem. Če jih ima, ni pravilna. Še vedno se človeško telo, njegova tkiva in celice, delijo na posamezne sestavine, farmacija pa išče čudežna zdravila in gene po meri. Nič čudnega, da je v ZDA tretji vzrok smrti iatrogena bolezen, bolezen, ki jo povzroči zdravniški poseg. Previdne ocene v American Medical Association navajajo, da je v letu 2000 več kot 120.000 ljudi umrlo zaradi nezaželenih učinkov zdravil, bolj natančna analiza iz leta 2003 je to številko dvignila na 300.000 žrtev! Placebo učinek je le bežno omenjen na medicinskih fakultetah, moral pa bi biti glavni predmet. Zdravniki ne bi smeli zavrniti moči uma, in vse staviti na skalpel in tablete. Toda »lažno zdravilo« se v večini testov izkaže enako učinkovito kot kemični koktajli. Nekateri celo trdijo, da je zgodovina medicine pravzaprav zgodovina placebo učinkov.

Znanstveni svet, ki še vedno temelji na redukcionalističnem pogledu na svet, je zaradi tega presenetljivo omejen in zato sprejema nespametne zaključke in odločitve, ki generirajo nove in nove probleme. Da bi družba vzdrževala razvoj, mora nenehno reševati probleme, ki se pojavljajo, reševanje problemov zahteva nove organizacijske rešitve, s tem pa nove družbene stroške, kar povzroča še večjo kompleksnost družbe. Imamo torej opraviti s tipično obliko pozitivne povratne zveze, ko en pojav vse bolj pospešuje drugega. V teh spirali povratnega pospeševanja obstaja posebna točka (točka bifurkacije – točka razcepa), v kateri se vsi dosegljivi viri in vsa razpoložljiva energija porabljajo zgolj za vzdrževanje že dosežene stopnje kompleksnosti. Npr., ko bo dogma ekonomije neomejene rasti požrla vse razpoložljive vire civilizacije, se bo ta uničila v globalni vojni za vire in propadla. Potem se mora družba samoorganizirati na nižji ravni kompleksnosti ali pa jo »po svoje« preuredijo barbari, katerih sunek jo je dokončno zrušil (primer: propad antičnega Rima).

Naša civilizacija je dosegla najvišjo stopnjo kompleksnosti v človeški zgodovini. Rastoči neizogibni problemi, ki se kopičijo, sprožajo neizbežne procese, ki v pozitivni povratni zvezi ne le še bolj zaostrujejo obstoječe probleme, pač pa sprožajo še številne nove, ki jih poprej nismo poznali. Zavedati se moramo, da vsak nerešen problem predstavlja novo pokonci postavljeno domino. Stoječih domin na globalni mizi je vse več. Kakšen sunek bo potreben za sprožitev kaskade katastrof? Teorija kaosa nam jasno govori, da je ob zadostnem številu domin dovolj že najmanjši sunek od zunaj. Stanje ekosistema planeta je kot tempirana bomba, zelo zapletena tempirana bomba, ki bo nekega dne eksplodirala. To se lahko zgodi jutri ali pa čez nekaj let, vendar zgodilo se bo. Detonator na tej bombi ni

absolutno natančen mehanizem, ki se bo sprožil v napovedljivem časovnem roku. Takrat bo narava preko točke razcepa zdrsnila v kaotično stanje in preskočila v novo ravnovesje, v novo trajektorijo faznega portreta sistema. Spremembo bomo zaznali kot katastrofo, kot naključno, nepričakovano in nenadno katastrofo. In takrat se bo zmagoslavno vpitje o silnem napredku spremenilo v vpitje iz groze in strahu. Ali ni škoda človeka, lahko bi pametneje uporabil svoj um?

Charles Darwin ni poznal teorije kaosa, vendar se moramo vprašati, ali nova spoznanja znanosti sploh še podpirajo njegovo teorijo? Vprašanje je sila umestno, saj se je neodarvinizem sprevrgel v dogmo, ki je okupirala življenje sodobnega človeka. Teorijo so vedno znova zlorabljali kot socialni darvinizem za upravičevanje različnih političnih in gospodarskih interesov. Avtorji razprav o socialnem darvinizmu so bili prepričani, da je sama teorija nepristranski, objektivni in verodostojen posnetek delujočega načrta narave. Utrdilo se je prepričanje, da je Darwin odkril zakon narave. Toda nova generacija raziskovalcev je pričela dvomiti o sami teoriji in domnevati, da je že njeno izhodišče družbeno pogojeno, kot so družbeno pogojeni cilji, za katere so jo pozneje izkoriščali. Otto Rank meni, da Darwinova teorija ni nič drugega kot pogled angleškega meščanstva v ogledalo narave, v katerem vidi odsev svojega lastnega vedenja. Darwin je živel v času, ki ga je zaznamoval prehod od agrarnega gospodarstva v industrijsko kapitalistično dobo in Anglija je bila na čelu teh revolucionarnih sprememb. Potrebovala je novo kozmologijo, ki bi podala smisel družbeni zmedi, v kateri se je Anglija iz dežele senenih kopic spreminjala v deželo tovarniških dimnikov. V dobi strojev je Darwin utemeljil mehanicističen koncept življenja. Človekov boj za obstanek je primerjal z naravnim bojem za obstanek. V profitno zasnovani družbi je pridobitništvo utemeljeno kot osnovno načelo preživetja. Darwin je naravi pripisal motivacije kapitala ter ji podelil celo značilnosti trga, kapitalistično obliko boja za obstanek in vladanje najbolj prilagojenih. Z Darwinovim konceptom divergence v naravi je mogoče odlično zagovarjati imperializem na vrhuncu kolonialne ekspanzije. Kolonije so bile še nezasedene biološke niše, ki jih je bilo treba osvojiti in zapolniti. Darwinove zamisli, kako se organizmi vedejo v naravi, so popoln posnetek ideje Adama Smitha o tem, kako se kupci in prodajalci vedejo na trgu. Oboje, tako naravo kot trg vodi »nevidna roka«. Pri Darwinu je »nevidna roka« naravni izbor, pri Smithu je »nevidna roka« trg. Zgodovinar Oswald Spengler je teorijo evolucije sijajno povzel z opazko: »Celotna Darwinova teorija je zgolj prenos ekonomije na biologijo.« S knjigo »Razvoj vrst« je kapitalizem vedno opravičil svoje sebično vedenje, ker se je skliceval na zakone narave.

Darwinova teorija predpostavlja, da je evolucija rezultat dveh faktorjev: naravne selekcije in dednih variacij. Naravna selekcija oblikuje populacije tako, da ohranja koristne variacije, ki se prenašajo na sledeče generacije. Seveda Darwin ni vedel, kako nastajajo nove variacije, niti tega, kako se dedujejo. Z napredkom molekularne genetike se je biologom dozdevalo, da razumejo mehanizme dednosti in izvor variacij. Po neodarvinizmu so nosilci dednosti geni, sestavljeni iz DNK, nove variacije pa nastajajo z mutacijami. Večina mutacij je škodljivih, koristne so izjemno redke. Slednje pa naj bi bile edini vir materiala, ki je nujen za evolucijo velikih razmerij. In tudi med njimi le tiste, ki spreminjajo morfologijo organizma. Vendar podobnosti in razlike v genih nikakor niso povezane s podobnostmi in razlikami v morfologiji.

Teze Richarda Dawkinsa, tega najbolj zagrizenega darvinista in redukcionista sedanosti, so se sesule v prah, prav tako, kakor njegova paradigma genskega determinizma. Živa bitja in človek niso le gole kolekcije genov, ki v medsebojnem boju za obstanek uporabljajo svoja »oborožena« telesa kot sredstvo za doseganje evlucijskih ciljev. Narava ni le svet čekanov in krempljev ter potokov krvi šibkejših in manj prilagojenih bitij. Življenje ni le neizprosni boj »genskih embalaž«, ki prenašajo DNA iz roda v rod, je nekaj bistveno drugega. Ali se rodimo le zato, da prenesemo DNA na prihodnji rod? Življenje je vsekakor nekaj bistveno bolj prikritega našim očem in izmuzljivega našemu linearnemu razumu.

Darwinova teorija ima vgrajeno fatalno logično napako. Bistvo njegove teorije evolucije je prevlada naključja (naključne mutacije) v oblikovanju evolucije. Toda naključni sistemi ne morejo vzdrževati življenja. Manjka jim potrebna organizacija (biotska integracija), ki bi zagotovila homeostatsko integrirano fiziologijo organizmov.

Če stanje začnimo še s pojmom genomska ekvivalenca, vse skupaj postane nočna mora neodarvinistov. V vseh celicah organizma je prisotna kopija istega genskega zapisa, toda celice so sila različne. Torej če geni kontrolirajo razvoj in je v vsaki celici kopija istega genskega paketa, od kod različne celice? Standardna razlaga govori o tem, da so celice različne, ker je vključenost, oz. izključenost genov v različnih celicah različna. Ampak tak odgovor, ki predpostavlja obstoj homeostatskih mehanizmov izven genskega aparata, kaže na obstoj sistema, ki je epigenetski. Obstoji torej nekaj izven genov, kar ureja gene same, nekaj deluje izven DNK, kar v končni instanci usmerja samo evolucijo. Epigenetika je zadala smrtni udarec neodarvinizmu in genskemu determinizmu.

Bruce H. Lipton piše: »Življenje celice v telesu in življenje ljudi v civilizaciji sta si samo-podobni preko meril. Kako je mogoče, da 50 milijard človeških celic živi v simbiozi, medtem ko 7 milijard ljudi stoji na robu medsebojnega uničenja? Nekaj je hudo narobe v človeškem duhu. Racionalizem se je v 19. st. spremenil v materializem in svoje mnenje dvignil do kanonične vrednosti. S tem je bil na sam vrh postavljen kult koristnosti, ki mu je Darwin žrtvoval Goethejev nauk o naravi. Organsko logiko življenja je zamenjala mehanska. Darvinizem je biologijo naredil politično učinkovito.«

Zgodovina je prepolna zgodb o vojnah, nasilju, pobijanju, ropanju in izkoriščanju. Pred nami je nova zgodba, ki predstavlja ključ našega preživetja. Ali bomo propadli, oklepajoč se starih zgodb, ali pa se bomo spametovali, povzdignjeni v novo zgodbo. Ponovno smo na izhodiščni točki, ko moramo prevrednotiti prav vse! Predvsem pa razviti novo kozmologijo človeka, torej se izprašati o temeljnih izhodiščih in poslanstvu našega bivanja. Kdo smo in kam gremo? Quo vadis, Homo?

V svetu se dogaja dramatična sinteza, združevanje Newtonske fizike in kvantne mehanike, s ciljem podati holistično razumevanje sveta. Izključujoča dilema ali/ali se spreminja v tretjo pot, v rešitev problema. Sledeč darvinistični teoriji so zakoni človeške džungle, zakoni brez kakršnekoli moralne kode. Svoj vpliv izvajajo preko ekonomije in politike, ki spodbujata taka prepričanja. Genski determinizem je dosegel svoj višek v korporativni genski tehnologiji GSO, ki hoče s totalitarnimi metodami bioterorizma in agroterorizma prevzeti popoln nadzor nad svetovno prehrano. Prvi udar proti genskemu determinizmu je sprožil projekt HGP (Humane Genome Project) katerega rezultati so bili objavljeni leta 2003. Nadaljnje raziskave so dotokle genski determinizem. Znanost je dokazala, da informacije iz okolja spreminjajo genski zapis, torej je teza, da življenje kontrolirajo geni, obrnjena na glavo. Predpostavka, da smo žrtve svojih genov, je ovržena. S tem pa je ovržen sam temelj genskega inženiringa. Toda kljub temu revolucionarnemu znanstvenemu preobratu, mediji še vedno reproducirajo dogmo genskega determinizma v poplavi zgodb, v katerih identificirajo »nove gene«, ki kontrolirajo raka, tisto bolezen ali ono lastnost človeka, celo čustva, celo gen sreče!

Epigenetika pomeni »nekaj nad genetiko«, »nadzor nad genetiko«. Epigenetika je znanost o tem, kako okoljski signali izbirajo, modificirajo in regulirajo aktivnost genov. Lastnosti naših življenj in lastnosti posamične celice torej ne določajo naši geni, ampak njihova interakcija z dražljaji iz okolja, ki poganjajo življenje tako, da okoljski signali aktivirajo celične procese, ki spremenijo izražanje genov. Epigenetski mehanizem spreminja odčitavanje genske kode na način, da ustvari preko 30.000 različnih sprememb proteinov iz istega genskega načrta. Oseba je lahko rojena z zdravimi geni, a zaradi popačenosti genskih signalov lahko razvije mutantno stanje, kot je rak. Maligne tvorbe pri 95% pacientov torej ne pridejo iz defektnih genov, pač pa iz epigenetskih sprememb, ki jih povzroči okolje! Številne raziskave so dokazale izjemen pomen kvalitetne hrane na zdravje: mikroRNK, ingestirana z rastlinsko hrano regulira ekspresijo genov pri živalih in človeku! S tem je osvetljeno hindujsko reklo: »Si, kar ješ!«, Hipokratovo: »Naj bo hrana tvoje zdravilo« in kitajsko: »Naj bo kmet zdravnik.«

Človeška bitja so posledica »kolektivne zavesti celic«. Tako kot narod odseva sinergijo lastnosti svojih prebivalcev, naša človeškost odseva sinergijo naših celičnih skupnosti. Ne obstaja niti ena nova fiziološka funkcija v naših telesih, ki ne bi bila že izražena v posamični celici. Vsaka celica z jedrom ima po svoji funkciji našemu telesnemu sistemu analogen živčni, prebavni in dihalni sistem, sistem izločanja, sistem žlez z notranjim izločanjem, mišični in skeletni sistem, kožo, kardiovaskularni sistem, reproduktivni sistem in celo imunski sistem. Ali prepoznate v tem samo-podobnost preko meril, temeljno načelo fraktalne geometrije?

Epigenetika predstavlja revolucionarno prekucijo, preobrat paradigme sodobne biologije. Predstavlja zasuk od genskega determinizma in neodarvinizma. Geni niso več »božja usoda«, ampak fizični spomini iz evolucije naučenih izkušenj organizma. Hkrati pa nas epigenetika vodi prek Darwinove teorije, ki poudarja pomembnost posameznika, do tiste, ki poudarja pomembnost skupnosti. Rodila se je kvantna holistična biologija. Ta »Kopernikanski obrat« biologije bo imel kmalu nepredstavljive posledice za človeško družbo.

Če združimo ključno načelo kvantne fizike, da svojo podobo o resnici ustvari opazovalec, in načela epigenetike, da okoljski signali modificirajo in regulirajo naša telesa, ume in posledično naša življenja, se nam razpre presenetljivo drugačen pogled na svet. Prepoznali so ga že veliki kvantni fiziki, Werner Heisenberg: »Prvi požirek iz čaše naravoslovja nas naredi neverne, toda na dnu čaše čaka Bog.«, Erwin Schrodinger: »Vsa živa bitja spadamo skupaj, saj smo v resnici vsi le strani ali vidiki enega samega bitja, ki se v zahodnjaškem izrazju morda imenuje Bog, medtem ko se v Upanišadah imenuje Brahman. V vesolju moramo prepoznati odsev svoje najgloblje narave, saj smo v resnici njegova ušesa, oči, njegovo mišljenje in govor.« Tudi oče relativnostne teorije Albert Einstein doživlja mistična izkustva: »Pobožnost znanstvenika je v zamaknjenem strmenju nad harmonijo zakonitosti narave, v katerih se razodeva superioren razum.«

Joseph Campbell piše: »Vse, kar obstaja, je medsebojno povezano, zato je materialno vesolje sestavni del nevidne univerzalne matrice energetskih sil, v kateri delce upravlja nevidno polje. Nobenih zakonov ni tam daleč zunaj, ki ne bi veljali tukaj, nobenih bogov ni tam zunaj, ki jih ne bi bilo tukaj, in ne le tukaj, ampak v nas, v našem umu. Nismo prišli »na ta svet«. Prišli smo »iz njega«, prav tako kot seme pride z drevesa ali dojenček iz maternice. Smo naravni plod te Zemlje in, če smo inteligentna bitja, je neogibno, da smo plodovi inteligentne Zemlje. Danes sodelujemo v enem najpomembnejših skokov človeškega duha, kar jih je kdaj bilo, jih bo ali sploh more biti. Začetek prihajajočega obdobja neposredne duhovnosti.«

Filozof Jean Gebser piše o evoluciji človekove zavesti, ki poteka skokovito od arhaične, magične, mitske, mentalne do integralne strukture. Epigenetski pogled na življenje prinaša izhodišče za evolucijski skok k novi integralni zavesti človeka. Tudi veliki duhovni učitelj Willigis Jager govori o evolucijskem skoku v trans-personalno mistično zavest, kakor jo imenuje. V knjigi »Vsak val je morje« piše: »Človeško psiho in zavest vidim kot izraz in

odsev kozmične inteligence, ki prepaja ves Univerzum in celotno eksistenco. Vse je kozmos, in vse v kozmosu je pojavna oblika iste kozmične biti.« Naša zavest jaza se je razvila v egocentrizem, ki se ne vede več v skladu z evolucijo. Moramo udejanjiti sposobnosti preseganja sebe in razviti trans-personalno mistično zavest. Pri tem pa seveda mistika ni stvar vere, temveč izkustva. Le tako bomo doživeli *Unio Mistica* in preživeli.